

ความแตกต่างระหว่างจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่และจำนวนบุตรที่ต้อการ:
ศึกษารณิของสตรีในเขตชนบทและเขตเมืองของประเทศไทย

นางสาวพรทิพย์ คำพอ

ศูนย์วิทยพัทยาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาหลักสุทรปริญญาสังคมิวิทยามหาบัณฑิต

ภาควิชาสังคมิวิทยาและมานุษยวิทยา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ. ศ. 2528

ISBN 974-564-495-1

015062

11442631

A GAP BETWEEN THE NUMBER OF LIVING CHILDREN AND CHILDREN DESIRED:
A CASE STUDY AMONG MARRIED WOMEN IN RURAL AND URBAN THAILAND

Miss Pontip Kompor

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Sociology and Anthropology

Graduate School

Chulalongkorn University

1985

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความแตกต่างระหว่างจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ และจำนวน
บุตรที่ตองการ: ถึงสิทธิการมีของสตรีในเขตชนบทและ
เขตเมืองของประเทศไทย

โดย

นางสาวพรทิพย์ คำทอง

ภาควิชา

สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประภัสร์ บุญนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สวาสดิ์ญาติ)

..... กรรมการ
(ดร. เกื้อ วงศ์บุญสิน)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความแตกต่างระหว่างจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่และจำนวนบุตร
ที่ท้องการ: ศึกษากรณีของสตรีในเขตชนบทและเขตเมือง
ของประเทศไทย

ชื่อนิสิต

นางสาวพรทิพย์ คำพอง

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. พิชิต ทิทธิพงษ์สมบัติ

ภาควิชา

สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

ปีการศึกษา

2527

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อศึกษาถึงความแตกต่างของปัจจัยทางกาน
ประชากร เศรษฐกิจ และสังคม ที่มีอิทธิพลต่อความแตกต่างของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่
และจำนวนบุตรที่ท้องการ ของสตรีที่สมรสแล้วในเขตชนบทและเขตเมือง ของประเทศไทย
ด้วยการใช้ข้อมูลจากโครงการสำรวจภาวะเจริญพันธุ์ ภาวะการตาย และการวางแผน
ครอบครัวในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2522 ตัวอย่างที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์เป็นสตรี
ที่สมรสแล้วและอยู่กินกับสามี จำนวน 1,729 ราย ในเขตชนบทและจำนวน 355 ราย
ในเขตเมือง ผลการศึกษาที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

1. พบว่าสตรีในเขตชนบทร้อยละ 39 และสตรีในเขตเมืองร้อยละ 36
เป็นกลุ่มที่มีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่มากกว่าจำนวนบุตรที่ท้องการ สำหรับกลุ่มที่มีจำนวน
บุตรที่มีชีวิตอยู่น้อยกว่าจำนวนบุตรที่ท้องการ พบว่า สตรีในเขตชนบทและเขตเมือง
คิดเป็นร้อยละ 28 และ 26 ตามลำดับ และสตรีที่มีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่เท่ากับ
จำนวนบุตรที่ท้องการ มีประมาณ 1 ใน 4 ของสตรีทั้งหมด

2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางกานประชากร เศรษฐกิจ และสังคม
ที่มีผลต่อความแตกต่างของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่กับจำนวนบุตรที่ท้องการ จากการศึกษา
ตัวแปรอิสระ 16 ตัวแปร พบว่า ตัวแปรทางกานประชากร เช่น ระยะเวลาในการสมรส
อายุ การตายของทารกและเด็ก มีผลต่อความแตกต่างของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่กับ

จำนวนบุตรที่ต้องการมาก (กวัยการวัดที่เป็นอัตราส่วนร้อยละ และความแตกต่างของค่า Gamma) สำหรับปัจจัยทางบ้านสังคม 5 ตัวแปร พบว่า การศึกษาของสตรี และการเปิดรับสื่อสารมวลชน มีผลต่อความแตกต่างของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่กับจำนวนบุตรที่ต้องการ ในระดับกลาง และเป็นที่น่าสนใจที่ตัวแปรทางบ้านเศรษฐกิจ มีผลต่อความแตกต่างของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่กับจำนวนบุตรที่ต้องการเพียงเล็กน้อย และพบว่า ตัวแปรอิสระส่วนใหญ่มีผลต่อความแตกต่างของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่กับจำนวนบุตรที่ต้องการในทิศทางที่โค้งงอสมมติฐานไว้

3. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามเมื่อคุมกวัยระยะเวลาสมรส ซึ่งแบ่งออกเป็น 0-4 ปี, 5-9 ปี และ 10 ปีขึ้นไป พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับความแตกต่างของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่กับจำนวนบุตรที่ต้องการมีเพียงกลุ่มสตรีที่คุมกวัยระยะเวลาสมรส 10 ปีขึ้นไปเพียงกลุ่มเดียวที่มีความสอดคล้องกับความสัมพันธ์เดิม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title   Factors causing gaps between the number of
                                         living children and the number of children
                                         desired among married women in rural and urban
                                         Thailand

Name   Miss Pontip Kompor

Thesis Advisor   Associate Professor Pichit Pitaktepsombati Ph.D.

Department   Sociology and Antropology

Academic Year   1984.

ABSTRACT

The purposes of this study was to investigate the influence of demographic, socio-economic factors on gaps between the number of living children and the number of children desired among married women in rural and urban Thailand. The source of data for this study is the National Survey of Fertility, Mortality and Family Planning in Thailand, 1979. The sample consisted of 1,729 rural and 355 urban currently married women. The results are as following:

1. Thirty-nine percent of rural women and 36 percent of urban women had excess fertility; in contrast, 28 and 26 percent of women in rural and urban areas respectively had deficit fertility. About one-fourth of all women had congruent fertility.

2. The relationship between socio-economic, demographic and the gap. Among 16 independent variables, it was found that demographic variables: duration of marriage, age, infant mortality

has strong effect on the gaps (as measured by the percentage women's difference and gamma) among the 5 social factors, only women's education and exposure to mass media had moderate effects on the gaps. Surprisingly economic variables had minimal effects on the gaps. However, it was found that majority of the independent variables affected the gaps in the direction as hypothesized.

3. When duration of marriage 0-4 years, 5-9 years and 10 years and over was taken into consideration, it was found that only among married women 10 years and over the relationship only conformed to the original relationship before controls for duration of marriage were introduced.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กติกกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาและช่วยเหลือจากหลายท่าน ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ ผู้อำนวยการสถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่อนุญาตให้ใช้ข้อมูลโครงการสำรวจภาวะเจริญพันธุ์ ภาวะการตาย และการวางแผนครอบครัวในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2522 รวมทั้งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำแนะนำต่าง ๆ สำหรับเป็นแนวทางในการศึกษาตั้งแต่เริ่มต้นทำวิทยานิพนธ์จนกระทั่งสำเร็จสมบูรณ์ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ สวาสัญญาติ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร. เกื้อวงศ์บุญสิน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและตรวจแก้วิทยานิพนธ์

ผู้เขียนได้รับความเชื่อใจในค้ำต่าง ๆ จากบุคคลหลายท่านด้วยกัน ซึ่งขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ ด้วยความซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง อาทิ คุณชวช อักโข เจ้าหน้าที่ประจำฝ่ายพัฒนาโครงการและประเมินผล สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย ที่กรุณาให้คำแนะนำและช่วยเหลือด้านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ คุณปริยา รุ่งโสภาสกุล คุณชัยวิทย์ วรสุต เจ้าหน้าที่ฝ่ายประมวลผล สถาบันประชากรศาสตร์ ที่กรุณาช่วยตรวจสอบโปรแกรมคอมพิวเตอร์และถ่ายเทข้อมูล คุณมยุรี นกยูงทอง นักวิจัย สถาบันประชากรศาสตร์ ที่ช่วยเป็นกำลังใจตลอดมา กราบระลึกถึงพระคุณของคุณพ่อ-คุณแม่ที่เคารพรักยิ่งของลูก ซึ่งเป็นหลักยึดมั่นของกำลังใจทั้งหมดของลูก ขอกราบขอบพระคุณ พ่อ.พิเศษ บุญช่วย-คุณทับทิม วงศ์ประยูร ผู้มีพระคุณยิ่งต่อผู้เขียนที่ให้การอุปถัมภ์การศึกษา รวมทั้งพี่ ๆ และหลานทุกคน พี่ ๆ น้อง ๆ ตระกูลศิสมโชค ที่เป็นกำลังใจ และเพื่อน ๆ ร่วมรุ่นทุกคน เจ้าหน้าที่สถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ประมวลผลข้อมูลทั้งหมดในการวิจัย เจ้าหน้าที่สถาบันประชากรศาสตร์ทุกท่านที่ได้กรุณาอำนวยความสะดวกในค้ำต่าง ๆ เป็นอย่างดียิ่ง

ผู้เขียนขอขอบพระคุณทุกท่านที่ไ้กล่าวนามข้างต้น และอีกหลายท่านที่
มิได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ซึ่งมีส่วนช่วยสนับสนุนให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุลวง
ไปด้วยดี

พรทิพย์ คำพอ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
รายการตารางประกอบ.....	ฉ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
2. ระเบียบวิธีการวิจัย, ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาและลักษณะ ทั่ว ๆ ไปของข้อมูล.....	26
3. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
4. ข้อเสนอสรุปและข้อเสนอแนะ.....	139
บรรณานุกรม.....	145
ภาคผนวก.....	152
ประวัติผู้เขียน.....	155

ศูนย์วิทยุโทรทัศน์ศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	รอยละของครัวเรือน หัวหน้าครัวเรือน และสตรีที่เคยสมรส ที่ตกเป็นท้าวอย่าง ในโครงการ MS จำแนกตามเขตที่อยู่อาศัย.....	30
2	รอยละของครัวเรือนที่ตกเป็นท้าวอย่าง จำแนกตามเขตที่อยู่อาศัย.	30
3	อัตราร้อยของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ และจำนวนบุตรที่กองการของ สตรี จำแนกตามสตรีในเขตเมืองและเขตชนบท.....	44
4	อัตราร้อยของลักษณะทางประชากรของสตรี และสามีที่เป็น ท้าวอย่าง.....	45
5	อัตราร้อยของลักษณะทางเศรษฐกิจของสตรีและสามีที่เป็น ท้าวอย่าง.....	47
6	อัตราร้อยของลักษณะทางสังคมของสตรี และสามีที่เป็น ท้าวอย่าง.....	51
7	อัตราร้อยของสตรีในเขตเมืองและเขตชนบท จำแนกตามความ แตกต่างของบุตรที่มีชีวิตอยู่กับบุตรที่กองการ.....	58
8	อัตราร้อยของความแตกต่างของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่กับ จำนวนบุตรที่กองการ จำแนกตามระยะเวลาสมรสของสตรีใน เขตชนบทและเขตเมือง.....	59
9	อัตราร้อยของความแตกต่างของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่กับ จำนวนบุตรที่กองการ จำแนกตามอายุของสามีของสตรีในเขต ชนบทและเขตเมือง.....	62
10	อัตราร้อยของความแตกต่างของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่กับ จำนวนบุตรที่กองการ จำแนกตามอายุของสามีของสตรีในเขต ชนบทและเขตเมือง และระยะเวลาสมรสของสตรี.....	63
11	อัตราร้อยของความแตกต่างของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่กับ จำนวนบุตรที่กองการ จำแนกตามอายุของสตรีในเขตชนบทและ เขตเมือง.....	67

12	อัตราส่วนร้อยละของความแตกต่าง ของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ กับจำนวนบุตรที่ท้องถาวร จำแนกตามอายุของสตรี ในเขตชนบทและเขตเมือง และระยะเวลาสมรสของสตรี.....	68
13	อัตราส่วนร้อยละของความแตกต่าง ของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ กับจำนวนบุตรที่ท้องถาวร จำแนกตามจำนวนบุตรที่เสียชีวิตของสตรี ในเขตชนบทและเขตเมือง.....	72
14	อัตราส่วนร้อยละของความแตกต่าง ของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ กับจำนวนบุตรที่ท้องถาวร จำแนกตามจำนวนบุตรที่เสียชีวิตของสตรีในเขตชนบทและเขตเมือง และระยะเวลาสมรสของสตรี.....	73
15	อัตราส่วนร้อยละของความแตกต่าง ของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ กับจำนวนบุตรที่ท้องถาวร จำแนกตามรายได้ปีที่แล้วของสามีของสตรีในเขตชนบทและเขตเมือง.....	77
16	อัตราส่วนร้อยละของความแตกต่าง ของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ กับจำนวนบุตรที่ท้องถาวร จำแนกตามรายได้ปีที่แล้วของสามีของสตรีในเขตชนบทและเขตเมือง และระยะเวลาสมรสของสตรี.....	78
17	อัตราส่วนร้อยละของความแตกต่าง ของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ กับจำนวนบุตรที่ท้องถาวร จำแนกตามรายได้ปัจจุบันของสตรีในเขตชนบทและเขตเมือง.....	82
18	อัตราส่วนร้อยละของความแตกต่าง ของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ กับจำนวนบุตรที่ท้องถาวร จำแนกตามรายได้ปัจจุบันของสตรีในเขตชนบทและเขตเมือง และระยะเวลาสมรสของสตรี.....	83
19	อัตราส่วนร้อยละของความแตกต่าง ของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ กับจำนวนบุตรที่ท้องถาวร จำแนกตามอาชีพของสามีของสตรีในเขตชนบทและเขตเมือง.....	88

20	อัตราร้อยของความแตกต่าง ของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่กับ จำนวนบุตรที่กองการ จำแนกตามอาชีพของสามีของสตรีใน เขตชนบทและเขตเมือง และระยะเวลาสมรสของสตรี.....	89
21	อัตราร้อยของความแตกต่าง ของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่กับ จำนวนบุตรที่กองการ จำแนกตามอาชีพของสตรีในเขตชนบท และเขตเมือง.....	94
22	อัตราร้อยของความแตกต่าง ของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่และ จำแนกตามอาชีพของสตรีในเขตชนบทและเขตเมือง และระยะ เวลาสมรสของสตรี.....	95
23	อัตราร้อยของความแตกต่าง ของจำนวนบุตรที่กองการ จำแนกตามการทำงานก่อนสมรสของสตรี ในเขตชนบทและ เขตเมือง.....	100
24	อัตราร้อยของความแตกต่าง ของจำนวนบุตรที่กองการจำแนก ตามการทำงานก่อนสมรสของสตรี ในเขตชนบทและเขตเมือง และระยะเวลาสมรสของสตรี.....	101
25	อัตราร้อยของความแตกต่าง ของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่กับ จำนวนบุตรที่กองการ จำแนกตามการทำงานหลัง สมรสของ สตรีในเขตชนบทและเขตเมือง.....	104
26	อัตราร้อยของความแตกต่าง ของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่กับ จำนวนบุตรที่กองการ จำแนกตามการทำงานหลัง สมรสของสตรี ในเขตชนบทและเขตเมือง และระยะเวลาสมรสของสตรี.....	105
27	อัตราร้อยของความแตกต่าง ของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่กับจำนวน บุตรที่กองการ จำแนกตามฐานะทาง เศรษฐกิจของครอบครัว ของสตรีในเขตชนบทและเขตเมือง.....	110
28	อัตราร้อยของความแตกต่าง ของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่กับจำนวน บุตรที่กองการ จำแนกตามฐานะทาง เศรษฐกิจของครอบครัว ของสตรีในเขตชนบทและเขตเมือง และระยะเวลาสมรสของสตรี..	111

29	อัตราร้อยของความแตกต่าง ของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่กับ จำนวนบุตรที่กองการ จำแนกตามการศึกษาของสามีในเขต ชนบทและเขตเมือง.....	115
30	อัตราร้อยของความแตกต่าง ของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่กับ จำนวนบุตรที่กองการ จำแนกตามการศึกษาของสามีในเขต ชนบทและเขตเมือง และระยะเวลาสมรสของสตรี.....	116
31	อัตราร้อยของความแตกต่าง ของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่กับ จำนวนบุตรที่กองการ จำแนกตามการศึกษาของสตรีในเขต ชนบทและเขตเมือง.....	120
32	อัตราร้อยของความแตกต่าง ของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่กับ จำนวนบุตรที่กองการ จำแนกตามการศึกษาของสตรีในเขต ชนบทและเขตเมือง และระยะเวลาสมรสของสตรี.....	121
33	อัตราร้อยของความแตกต่าง ของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่กับ จำนวนบุตรที่กองการ จำแนกตามการเปิดรับสื่อสารมวลชน ของสตรีในเขตชนบทและเขตเมือง.....	125
34	อัตราร้อยของความแตกต่าง ของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่กับ จำนวนบุตรที่กองการ จำแนกตามการเปิดรับสื่อสารมวลชน ของสตรีในเขตชนบทและเขตเมือง และระยะเวลาสมรสของสตรี.....	126
35	อัตราร้อยของ ความแตกต่าง ของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่กับ จำนวนบุตรที่กองการ จำแนกตามความถี่ที่จะพึ่งพาบุตรของสามี ของสตรีในเขตชนบทและเขตเมือง.....	130
36	อัตราร้อยของ ความแตกต่าง ของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่กับ จำนวนบุตรที่กองการ จำแนกตามความถี่ที่จะพึ่งพาบุตรของสามี ของสตรีในเขตชนบทและเขตเมือง และระยะเวลาสมรสของสตรี.....	131

ตารางที่

หน้า

37	อัตราร้อยของ ความแตกต่าง ของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่กับ จำนวนบุตรที่กองการ จำแนกตามความคิดที่จะทิ้งทายบุตรของ สตรี ในเขตชนบทและเขตเมือง.....	135
38	อัตราร้อยของ ความแตกต่าง ของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่กับ จำนวนบุตรที่กองการ จำแนกตามความคิดที่จะทิ้งทายบุตรของ สตรี ในเขตชนบทและเขตเมือง และระยะเวลาสมรสของสตรี..	136
39	สรุปปัจจัยที่มีผลต่อความแตกต่าง ระหว่างจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ และจำนวนบุตรที่กองการและความเป็นไปในทาง เกี่ยวกับ สมมุติฐาน.....	144

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

1	อัตราส่วนร้อยละของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่และจำนวนบุตรที่ตองการ จำแนกตามสตรีในเขตชนบท.....	153
2	อัตราส่วนร้อยละของจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่และจำนวนบุตรที่ตองการ จำแนกตามสตรีในเขตเมือง.....	154

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย